

Коз – туйлар вакыты. Күп гасырлык горейф-гадәтләр буенча татарларда туйлар вакыты – коз, бигрәк ноябрь ае.

Узган жомгада үз халкынын горейф-гадәтләрен, йолаларын үтәп, Торбеево районы Татар Юнәсе авылында яшәвче Ринат Утешев күрше Атюреево районынын Усть-Рахмановка авылы кызы Алсу Карабашева белән никахлашты. Һәр никахлашучы пар туганнары, дуслары очен бу коннен кабатланмас истәлек булып калуын тели; шулай булды да. Гашыйк парнын тормышындагы моңим вакыйгалары матур һәм якты үтте; этник үзенчәлеккә бай булды.

Моселман яшь гаилә очен уртак тормышнын менә дигән башлангычы-йорәкләрнен бай мәдәни мираска һәм милләтнен тарихи хәтеренә кагылуы. Тантананын искиткеч матурлыгына һәм уникальлегенә Торбеево ит һәм сот промышленносте колледжы стеналарында студентларнын гүзәл һәм романтик яшьлегендә язмышчан танышу булды. Яшьләр яучылык, ярәшү һәм сатып алу ритуалларынын топ геройлары булдылар. Ныклы гаилә жепләренен, бер - берсенә карата үзара хормәтнен нигезе булып, изге вәгъдәләр белән ныгытылган гадәт - никахлашу аерым мөгънәгә ия. Никахлашу йолысы истәлекле итеп үтте. Банкет залы шулай ук Аллаһы Тәгалә индергән Коръән сүрәләре белән бизәлгән иде. Элегант кияү белән яшь киленнен пар аккошлар сыман акрын биюләре сокландыргыч иде, гүя тын дингездә йозделәр; аларнын күзләре мөхәббәт уты белән балкыды. Тыйнаклык, тәрбиялелек, белемлелек, хезмәт соючәнлекне үз эченә алган Ринат белән Алсу яшьтәшләре очен һәрвакыт унай үрнәк һәм әти-әниләр очен горурлык булып торалар.

Якты, кызыклы һәм истә калырлык туй чын мөгънәсендә кин күнеллелек, жылы аралашу атмосферасы, эчкерсез күнел ачу, купшылык һәм кин колачлыгы белән тан калдырды. Борынгы ислам ышанычлары буенча, кознен сонгы аенда тозелгән никах ир белән хатынга муллык һәм иминлек вәгъдә итә, ә мондый истәлекле кондә явым-тошем озак һәм бәхетле гаилә тормышынын яхшы билгесе булып тора. Нәкъ менә шундый, милли стильдә башкарылган туй борынгы горейф-галәтнен эстетикасын һәм тынычлыгын

тулырак чагылдыра.

Бу татар - мишәрләрнен яшь буыны Мордовиядә яшәргә нәм эшләргә ниятли. Беренче адымны ООО «МПК «Атяшевский»га эшкә урнашып, Ринат хезмәт биографиясен башлап жибәрде.

Алар, торыр урын итеп, 1869 елдан башлап үз елъязмасын алып баручы гаилә башлыгынын кече ватанын сайларлар, могаен. Икенче торле әйткәндә - Татар Юнәсен. Туган якларына мондый тугрылыкны алар бик гади анлаталар: «Ул безгә бик кадерле нәм матур! Биредә кешеләрнен ин яхшы сыйфатларын, планнарын нәм ниятләрән тормышка ашыру очен барысы да бар. Бәхет очен тагын нәрсә кирәк сон?» Нәм бу сүзләргә боек зирәклек салынган. Жәмгыятьнен яна ячейкасы Татар Юнәсе авылы очен дә яхшы билге ул, димәк, ул алга таба да яшәячәк нәм үсәчәк дигән сүз.

Н.Хәлил